

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▾ 4285 AV WOUDRICHEM ▾ info@woudrichemvesting.nl ▾ JAARGANG 18 ▾ 29 JUNI ▾ 2020

WE GAAN ER FF TUSSENUIT.
VIJFTIEN EDITIES, BLOED ZWEET
EN TRANEN. MAAR WAT WAS HET
BIJZONDER EN LEUK!

ANNELIES WIST - MET DE MEEST GE-
LEZEN RUBRIEK - BIJ IEDERE NIEUWE
VESTING BEWONER EEN JUISTE MIX
TUSSEN 'PRIVE' EN 'STORY' TE VINDEN.

NIEUWE TALENTEN: HANNAH (ZIE
FOTO'S VOLGENDE BLZ) EN LUKAS
(LEES ARTIKEL OVER BEVER). DAAR
GAAN WE NOG VEEL VAN HOREN!

MONIQUE, WAT EEN VAKVROUW.
GEDREVEN, GENUANCEERD EN
GENADELOOS STRENG ALS DE FEITEN
NIET KLOPPEN.

EN DAN TERENCE, ANNEMIEK EN
RONALD. IEDERE MAANDAG STIPT
10.30 BEZORGEN. SOMMIGE
BEWONERS STAAN ECHT TE WACHTEN!

INSPIRERENDE IDEEËN VOOR HOGE MAASDIJK

Breid de haven uit, geef de grond terug aan de natuur, maak er een mooi wandelpark van of een heemtuin, bouw waterwoningen en in ieder geval geen gebouw van vijf hoog. Het is een greep uit de vele ideeën die Stichting Respectvolle Ontwikkeling Hoge Maasdijk afgelopen weken kreeg na een oproep in 't Poortaal. De stichting is één van de bezwaarmakers tegen het plan Op 't Loev.

Uit de reacties klinkt verbazing en verbijstering door. Hoe is het mogelijk dat er zoveel en zo hoog wordt gebouwd op een plek buitendijks, in de Hollandse Waterlinie? De briefschrijvers dragen alternatieve ideeën aan die heel verschillend zijn maar allemaal minder stenen tellen.

Zo is er iemand die pleit voor enkele twee-onder-een-kap woningen met een ruime groenvoorziening. Iemand anders denkt aan tiny houses op palen met een steiger voor de deur, of vissershuisen met een grasdak, kanaaltjes door het gebied, zodat je met hoog water (en de verwachting is dat het waterpeil de komende decennia zal blijven stijgen) nog steeds je huis uit kan met je bootje.

Eén briefschrijver denkt aan waterwoningen, die als losse elementen drijven op de Maas. Door de waterwoningen komt er meer water rond de vesting. Een ander oppert een zogenoemd Knarrenhof, of misschien wel twee: een wooncomplex (laagbouw) waar senioren omkijken naar elkaar en de omgeving.

Een behoorlijk deel van de briefschrijvers wil helemaal geen woningen op deze plek en ziet het als uiterwaard. Iemand oppert om de grond te verkopen aan Rijkswaterstaat die het kan teruggeven aan de rivier. Of maak er een mooi wandelpark van met vogelhut en een informatiecentrum of een

kinderboerderij. Diverse mensen vinden het een ideale plek voor een volkstuin, een heemtuin, een plek met cultuurhistorische ambachten, een brouwerij misschien, een plek om te ontmoeten. "Het levert geen geld op maar wel leefplezier." Als je dan toch woningen wil bouwen, doe dat dan op

het perceel aan de andere kant van de Hoge Maasdijk, binnendijks", schrijft iemand. "Dan heb je tegenover je huis een prachtig wandelpark en uitzicht op de rivier en Loevestein."

Uitbreiding van de haven wordt ook genoemd. In Altena zijn relatief weinig havenplaatsen. "Zeker nu men steeds meer wil dat Nationaal Park de Biesbosch minder overnachters in het park zelf toestaat, zou dit een uitstekend alternatief zijn. In tegenstelling tot de stromende Bergsche Maas en Merwede leent dit stuk Afgedamde Maas zich ook prima voor recreatieve (strand) mogelijkheden, zoals een mooi groot speelterrein waar alle inwoners van Altena en andere toeristen van zouden kunnen genieten."

Iemand wijst op de uitzonderlijke omgeving en pleit voor meer zorgvuldigheid. "Er zouden heel veel betere ontwikkelingsmogelijkheden onderzocht moeten worden in dit heel waardevolle en unieke stukje, gelegen centraal in de driehoek: Gorkum-Woerkum-Loevestein en nog mooier: Holland-Brabant-Gelderland."

BEVER RUKT OP

Rondom Woudrichem leven steeds meer bevers. Ze hebben een meerwaarde voor de natuur maar kunnen ook een bedreiging zijn voor dijken. Brabants Landschap en het waterschap Rivierenland houden het knaagdier in de gaten.

Op verschillende plekken in Nederland kwam de bever afgelopen maanden negatief in het nieuws. 'De bedreigde bever is nu zelf een bedreiging' of 'Andere aanpak van bevers moet overlast indammen', kopten media. De artikelen gaan over de schade en risico's die de knaagdieren veroorzaken door het graven in dijken en het aanleggen van beverdammen. Moeten we ons hier zorgen maken? Op de Struikwaard (bij de Wilhelminasluis in Giessen) en op de Groesplaat (Oudendijk/Sleeuwijk) hebben bevers al zes burchten gebouwd, weet boswachter Bart Pörtzgen van Brabants Landschap. Voor de bouw legden heel wat bomen het loodje. "Het is goed voor het milieu dat de bever bomen omknaagt", zegt Pörtzgen. Je zou verwachten dat hoe meer bomen er door de bever worden omgeknaagd, hoe minder CO2 er opgenomen kan worden door bomen en in plaats daarvan in de lucht terecht komt, maar dat zit anders legt hij uit. "Neem bijvoorbeeld de wilg, een favoriete knaagboom van de bever. Als er een flink stuk van de wilg is afgekauwd dan groeit de boom langzaam weer terug. Tijdens dit groeiproces heeft de boom extra veel CO2 nodig en stoot daardoor

ook meer zuurstof uit." De bever draagt hiermee indirect bij aan het vertragen van de snelle klimaatverandering. Omdat de bevers in onze omgeving eigenlijk geen dammen aanleggen, is er volgens de boswachter geen sprake van overlast. "Bevers hebben een hekel aan lopen op het land, dus bouwen ze een dam rondom hun burcht zodat ze ernaartoe kunnen zwemmen. Dit gebeurt vooral in

Limburg, omdat daar, door alle heuvels, het water van boven naar beneden loopt. Met zo'n dam wil de bever zoveel mogelijk water bij zich houden en voorkomen dat het wegstroomt. In deze omgeving heeft de bever geen dam nodig, omdat er geen water heuvelafwaarts stroomt."

Bevers graven soms in dijken om daar hun nest te maken. Rondom Woudrichem is dit nog niet gebeurd. "Binnen de Maasdijken komen we de knaagdieren nauwelijks tegen", zegt Jelmer Krom van waterschap

Rivierenland. "Als de bever hier in dijken zou graven, zou ik ervan op de hoogte zijn en dat ben ik nog niet." Volgens Pörtzgen hebben bevers in deze omgeving geen behoefte om zich in een dijk te settelen omdat er genoeg andere geschikte plekken zijn. "Bij ons in de buurt zullen er dus geen overstromingen ontstaan door bevers." Als bevers toch aan dijken gaan knagen

dan zal het waterschap proberen om de knaagdieren weg te jagen door het onaantrekkelijk maken van de locatie. Krom: "Als je bijvoorbeeld bomen kapt rondom zo'n dijk zou de bever kunnen denken 'Hier valt niets meer te snacken, ik vertrek.' Ook kan ervoor gekozen worden om de hopen in de dijk uit te graven en vervolgens te dichten, waardoor de bever op zoek gaat naar een andere plek." Als niets helpt, is het waterschap genoodzaakt over te gaan tot drastische maatregelen.

POORTAOL GAAT OP VAKANTIE

Dit is voorlopig de laatste editie. Nu Nederland weer grotendeels van het slot gaat en de anderhalve meter samenleving het nieuwe normaal is geworden, kunnen we op vakantie. Terugkijkend hebben we als vesting drie unieke maanden meegemaakt. Als redactie hebben we geprobeerd daarvan nijverig en nederig verslag te doen. De herdenking van de Tweede Wereldoorlog, een unieke Koningsdag, prachtige buurt- en bewonersinitiatieven en nog veel meer.

Nieuwkomers kregen een introductie in mogelijk de meest gelezen rubriek van 't Poortaal. Schrijf- en fotografietalent werd aangemoedigd en zoveel mogelijk groepen uit de lokale samenleving kwamen aan het woord.

Vijftien maandagochtenden lag 't Poortaal gesneden, gevouwen en gebundeld voor ons klaar bij Grafisch Realisatieburo 'HH-productions' in Andel. In een oplage van 325 stuks en ouderwets zwart/wit gedrukt. Die HH staat voor 'Hulsteren en Van de Heuvel', een familiebedrijfje dat sinds 1982 bestaat.

Vijftien maandagochtenden was het bezorgteam actief. Als bezorgers weten we inmiddels precies welke brievenbussen lastig openen, waar honden trouw op 't Poortaal liggen te wachten, waar de meeste

spinnenwebben hangen of hoe een hekje het beste open- en dichtgaat. Als soms per abuis een brievenbus werd overgeslagen kwam de betreffende bewoner doorgaans alsnog 't Poortaal ophalen. Maar het mooiste van alles was om te zien hoe 's middags vestingbewoners lekker in het zonnetje 't Poortaal zaten te lezen.

Dank aan alle sponsors: ondernemers en particulieren. Iedere editie leverde weer nieuwe sponsors op. Er is zelfs nog geld over voor een opstart na de vakantie.

Dank jullie wel allemaal en we spreken' elkaar weer na de zomer. Houd afstand en blijf gezond, kortom, houd-oe!

JOHAN VAN DEN HEUVEL
HH-PRODUCTIONS

Zijn ouders en grootouders kwamen van Woerkum. Vader werkte op de grote vaart. Daarom verhuisde het gezin van Johan Struik destijds naar Rotterdam. Maar Woerkum bleef trekken. In de zomervakanties van zijn kinderjaren streek het gezin vaak voor zes weken in de vesting neer. Zoete herinneringen. Met opa's bolderkar naar het strandje...

Marjan van Vlimmeren kwam uit Made. Samen woonden ze in Dordrecht. Voor de kinderen wilden ze graag rustiger wonen dus oriënteerden ze zich in 2003 in Brabant. Het werd de Jettebosstraat in Woudrichem. "Daar hebben we prima gewoond maar die wijk had net zo goed in een andere plaats kunnen liggen, het is redelijk inwisselbaar". Vorig jaar dachten Marjan en Johan aan een verbouwing en toen kwam verhuizen naar de vesting weer als mogelijkheid om de hoek kijken. In 2001 hadden ze het pand aan de Kerkstraat 18-20 (de oude kapperszaak) al te koop zien staan. Nu het weer te koop kwam, werd het

hun huis. Jacco (22) en Isis (18) moesten wel even wennen aan het idee. Nu zijn ze blij met hun zolderverdieping met eigen badkamer. Poes Fonzie is nog niet gewend, hij blijft voorlopig nog binnen en schrikt van alle nieuwe geluiden.

Voor Marjan is het nu korter naar haar werk in Gorkum "je zit zó op de pont en dan is het nog maar 10 minuten fietsen of 20 minuten lopen naar school." Ze is docent Nederlands en leerlingcoach op het Omnia-college. Johan is bestuursadviseur bij Fontys Hogescholen in Eindhoven. En contrabassist in zijn eigen band 'The Wanderers'. Ook speelt hij met Izak Boom en Gabriël Gort. In dit geweldige huis is een muziekkamer waar volop gerepeteerd kan worden. De optredens, meestal zo'n drie à vier per maand, liggen door corona helaas stil. Dat gaf extra tijd voor het voorbereiden van de verhuizing. Aan het huis hoefde niet veel te gebeuren. Alleen de deuren. Drieëntwintig in getal. Ze waren geloofd en moesten wit.

Dat was een hele klus. Het resultaat is prachtig! In de gang hangt de bouwtekening waarop te zien is dat het pand in opdracht van 'Den heer Benjamins' is gebouwd. Voor de deur liggen vier stolpersteine die herinneren aan het feit dat de bewoners tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn afgevoerd en vermoord omdat ze Joods waren.

Marjan verheugt zich op de buurtvereniging, al is het nog niet helemaal duidelijk bij welke ze kunnen aansluiten. Rondom de Toren, Hoogstraat of Molenstraat? "Het is heerlijk in de vesting, de levendigheid, de winkeltjes en de rivier zo dichtbij, in de Jettebosstraat was het stiller en was je je helemaal niet bewust van de rivier." Lizzy van Pelt schilderde voor de vorige bewoners rondom, bovenlangs de keukenmuren: 't is 'n hêël klèèn stukske lôðpe en dån hoorde 't geraos, vån de scheepe en de botjes, vol mè hândel en plezier. En ge dinkt tån bai oe èège: mins, wâ is 't prâchteg hier!'

DOOR
HENNIE NEVEN-ROS

Witte nog van ome Bas, de vader van Jowe die met het oliekarreke langs de deur kwam om jouw lege kanneke te vullen... De rest konde bij Jowe zelf halen.

Jo Baks, in de volksmond Jo Buiten, had een winkel van sinkel in Woerkum op de hoek van de Hoogstraat en de Kerkstraat en verkocht de gekste dingen. Hadde een paar schôtse nodig, Jo had ze. Hele stapels lagen er in de winkel. "Zuuk maar uit hoor", zei Zus dan (Jowe's vrouw). "Alles is te kôðp!" Eindelijk de goeie maat

gevonden en een linkse en rechtse ook nog. Thuis gekomen zat er een briefke in de linker met de tekst "Jo, slijpen en richten graag." Dat kon je treffen bij Jo Buiten. Ook een patatpan waar het vet al in zat kon je bij Jowe kopen... Had je veters nodig... Zus haalde ze met plezier uit een paar nieuwe schoenen voor je, ja, ja... "alles is te kôðp."

Ook hadden we Trui Mik in Woerkum met haar Kwatta automaat aan de muur. Wie kent niet het 'Haantje pik van Trui Mik' met Pasen. Als je bakkersvrouw Trui op de kast wou hebben dan moest je bij de Pagro aan de overkant een brood gaan kopen en aan Trui gaan vragen of ze het wilde snijden. De stoom kwam dan uit haar oren of je ging een ons Trui mikjes kopen.... Niet doen!

En dan hadde nog de winkel van Beneker met zijn negerzoenen, die was favoriet bij de kinderen. Eer de goede man van achteren vandaan was, waren de kinderen alweer buiten na in iedere negerzoen een vinger gestoken te hebben. Och och...die jeugd van toen toch.

VESTING VERLIEST ÉÉN DEELAUTO

De deelauto op het Arsenaal wordt zo weinig gebruikt dat hij een plek zal krijgen bij 't Rond, in de hoop dat daar meer belangstellenden zijn. Het concept is de kinderziektes voorbij en wordt nieuw leven ingeblazen met een gratis abonnement gedurende drie maanden. Ook vestingbewoners kunnen daar gebruik van maken.

Toen vestingbewoonster Lies Kersten anderhalf jaar geleden haar schouders zette onder het project 'Auto van de Straat' van de provincie Noord-Brabant en Natuur & Milieu, had ze ruim dertig mensen gevonden die graag wilden meedoen. Iedereen was nieuwsgierig naar elektrisch rijden en wie weet konden ze eigenlijk wel zonder tweede auto. Een auto delen is vaak goedkoper, geeft ruimte in de straat en is beter voor het milieu. Na een enthousiaste, gratis start, haakten veel mensen af. Niet alleen omdat er voortaan moest worden betaald, maar ook doordat de app waarmee je de auto reserveert, niet goed werkte of gebruikers niet op tijd terug waren. Dat gaf ergernis.

De app is inmiddels vernieuwd en de kinderziektes zijn eruit maar de twee deelauto's tellen nog slechts acht gebruikers en staan vaker stil dan ze rijden. Vooral de elektrische BMW op het Arsenaal komt amper nog van zijn plek en wordt daarom verplaatst naar de laadpaal bij de bibliotheek. Om het gebruik van de deelauto een impuls te geven, betalen mensen de eerste drie maanden geen abonnementskosten maar alleen een uurtarief en een kilometertarief. Meer informatie kunnen

mensen online vinden op woudrichem.samenslimrijden.nl Nu de app sterk is verbeterd, worden veel meer gebruikers verwacht. Ook vestingbewoners kunnen de proef op de som nemen. Bart Verkade, aanspreekpunt van de deelauto's in de vesting, is ervan overtuigd dat deelauto's de toekomst hebben. "Over vijf jaar hebben we acht tot tien deelauto's in de vesting."

De organisatie van de deelauto's is in handen van 'OnzeAuto', die tachtig elektrische auto's heeft rondrijden in Nederland. Eén auto wordt gemiddeld door zo'n twaalf huishoudens gebruikt. Volgens projectleider Bram Veldhuis is het gebruik de afgelopen maanden toegenomen met tien tot vijftien procent. Over drie tot vier jaar zijn deelauto's volgens hem heel normaal. "Dan is het raar als je een tweede of derde auto voor de deur hebt staan."

Behalve in Woudrichem heeft de provincie vorig jaar ook enkele maanden deelauto's ondersteund in Den Bosch en in Rosmalen. De wijk in Den Bosch heeft er geen vervolg aan gegeven. In Rosmalen wordt net als in Woudrichem een auto verplaatst.

Sponsoring:

Deze Poortaal werd mogelijk gemaakt door twee anonieme inwoners en hun partner, uit de vesting. Dank jullie wel!

Voor de volgende uitgaven zoeken we nog steeds nieuwe sponsoren. Sponsorbijdrage is 40 euro voor zakelijke sponsoren of minder voor privé personen (en natuurlijk kunt u ook uw naam en/of bedrijf hier vermeld krijgen).

Interesse?
info@woudrichemvesting.nl
Bel of App: 06-53 20 60 99

Redactie:
Annelies Bouman
Monique van de Ven
Lukas van der Klaauw
Ronald van den Ende

Fotografie:
Hannah Schaake

Illustratie Jacoba:
Ineke Becht

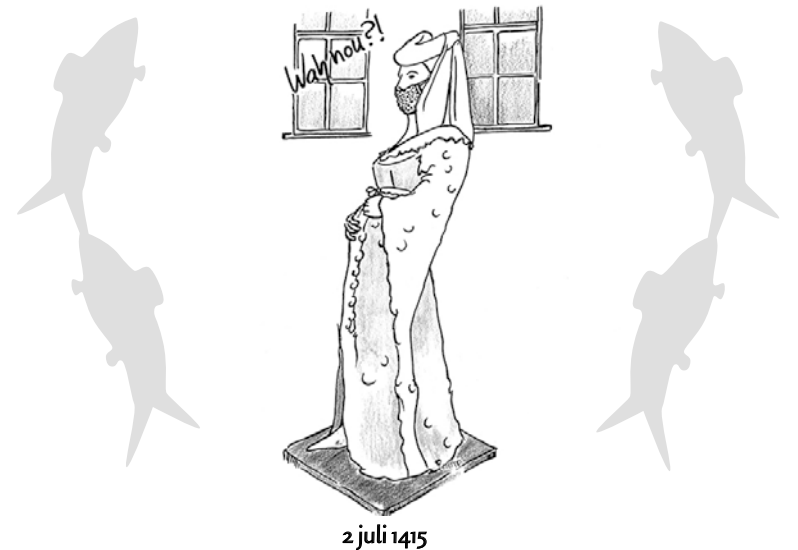
Drukwerk:
HH Productions - Andel

Contact:
info@woudrichemvesting.nl
Bel of App: 06-53 20 60 99

DAGBOEK VAN JACOBA

FRAGMENTEN UIT HET FICTIEVE DAGBOEK VAN JACOBA VAN BEIEREN
DOOR CLAUDIA MASER-GRABNER

2 juli 1415

Gisteren ontving ik een brief van mijn aanstaande. Hij is aan zijn reis begonnen en verwacht eind van de maand bij mij te zijn. Ik heb zijn brief wel 100 keer gelezen en slecht geslapen van alle opwinding. We hebben elkaar al 329 dagen niet gezien en dan te bedenken dat we jarenlang dag en nacht samen waren, we zijn zowat opgegroeid in hetzelfde bed.

Ik hoop dat hij niet veranderd is in een saaie, serieuze man maar dat ik nog steeds met hem kan lachen.

Ik heb het laatste jaar mijn kinderlichaam ingeruild tegen een vrouwelijke variant, het is zichtbaar voor iedereen dat ik klaar ben voor het huwelijk, Jan zal blij verrast zijn.

Ik verwacht dat ik hem vijf zonen en zes dochters zal schenken. Hoe al die kinderen in mijn buik komen, moet ik nog met moeder bespreken en als zij het niet wil vertellen krijg ik vast de nieuwe dienstmeid aan de praat, voor een plak ham vertelt ze me alles. Tenslotte moet een dame die bijna gaat trouwen, goed op haar toekomst voorbereid zijn.

Jacoba